ПРАЛЕТАРЫІ ЎСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

Гомельскі універсітэт

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ, ПРАФКОМА І МЯСЦКОМА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА

№ 35 (93) | Субота, 4 снежня 1971 г. | Год выдання 3-ці | Цана 2 кап.

СЕСІЯ СТУКАЕ Ў ДЗВЕРЫ

ДА ЯЕ—28 ДЗЁН

★ ★

ДАТЭРМІНОВА

Ажыўлена было 28 лістапада перад аўдыторыяй, дзе прымаў экзамены па гісторыі КПСС кандыдат гістарычных навук У. П. Ксянзоў. Гэта завочнікі першага курса эканамічнага факультэта датэрмінова пачалі сесію.

З аўдыторыі выходзіць Яўген Чмель.

— Ну, што? — на тварах таварышаў аднадушнае пытанне.

У адказ стараста нашай групы паказаў залікоўку. У ёй стаяла чотка выведзеная пяцёрка. Так пачаў свой студэнцкі шлях будучы эканаміст.

Зусім нядаўна мы здавалі першыя кантрольныя і курсавыя работы, а вось цяпер прыйшоў час нашай першай сесіі.

17 студэнтаў групы ЭТ-13 здалі першы экзамен датэрмінова.

К. ЛЕЖНІНА,
А. КРАЧКОЎСКІ,
студэнты-завочнікі.

ГРУНТОЎНЫЯ ВЕДЫ

Яшчэ зусім нядаўна мы толькі пачыналі спецыялізацыю на кафедрах, сутыкнуліся і з першымі цяжкасцямі. А зараз заняткі па спецыялізацыі ідуць поўным ходам. Студэнты авалодваюць асноўнымі сучаснымі метадамі даследавання. Прыемна адзначыць, што нашы пяцікурснікі, якія першымі ў мінулым навучальным годзе пачыналі спецыялізавацца, цяпер, пасля пастаноўкі задачы, самастойна вядуць аналіз, рыхтуюць адпаведныя растворы, вызначаюць дакладна іх канцэнтрацыю. Словам, спецыялізацыя дала грунтоўныя веды для вядзення самастойнага навуковага пошуку, засваення спецыяльных дысцыплін. У мінулым навучальным годзе была ўпершыню праведзена вытворчая практыка па фізіялогіі раслін. Доследы праводзіліся непасрэдна ў сельскагаспадарчай вытворчасці ў саўгасе «Добрушскі» і на эксперыментальнай базе «Уваравічы» Гомельскай абласной доследнай станцыі. Справаздачы сведчаць аб грунтоўных навыках у вядзенні самастойнай доследнай работы.

Хаця і цяжка выдзеліць кагонебудзь з групы фізіёлагаў раслін на 5 курсе, варта ўсё ж адзначыць вялікую схільнасць да навуковых даследаванняў у Віктара Чэпікава, які дакладна ўмее арыентавацца ў спецыяльнай літаратуры, скіроўваць навуковы пошук у патрэбным напрамку. Добрай працаздольнасцю вызначаюцца Люба Разуменка, Галіна Кабыш, Вольга Малышава, Люба Булаўка і іншыя.

Варта адзначыць, што асноўнай цяжкасцю ў арганізацыі вучэбнага працэсу з'яўляецца адсутнасць некаторых прыбораў, у прыватнасці, па спектрафатаметрычнаму і флуараметрычнаму метадах аналізу, а таксама недахопы іншага абсталявання. Трэба каб заяўкі на прыборы і абсталяванне па спецыялізацыі задавальняліся ў першую чаргу. І яшчэ адна акалічнасць: чамусьці на павышэнне кваліфікацыі па фізіялогіі раслін ў МДУ накіроўваюць у першую чаргу не вядучых спецыялістаў, а асістэнтаў, якія толькі што скончылі аспірантуру. На мой погляд, гэта зусім няправільна.

І. КАРАБАНАЎ,
в. а. дацэнта кафедры фізіялогіі раслін, кандыдат біялагічных навук.

З добрымі поспехамі сустракаюць зімовую сесію першакурснікі мехмата Т. Караткевіч, С. Гуз і Т. Гаўрыленка, якіх вы бачыце на здымку.

ЗАЎТРА—ДЗЕНЬ КАНСТЫТУЦЫІ СССР

ЗАКОН НАШАГА ЖЫЦЦЯ

Канстытуцыя СССР распрацавана і ўведзена ў жыццё пры непасрэдным і рашаючым удзеле ўсяго савецкага народа ў 1936 годзе.

Да гэтага часу ў нашай краіне адбыліся карэнныя змены ў эканоміцы і ў класавай структуры грамадства. Эксплуатацыя чалавека чалавекам была знішчана, сацыялістычная ўласнасць на прылады і сродкі вытворчасці зацвердзілася як непахісная аснова савецкага ладу. Паміж народамі краіны наладзіліся адносіны дружбы і братняга супрацоўніцтва ў сістэме адзінай саюзнай дзяржавы, утворанай на аснове дабраахвотнага аб'яднання раўнапраўных савецкіх рэспублік.

Усе гэтыя найглыбейшыя пераўтварэнні, здзейсненыя народам пад кіраўніцтвам Камуністычнай партыі, атрымалі поўнае адлюстраванне ў Канстытуцыі СССР, прынятай 5 снежня 1936 года Надзвычайным VIII з'ездам Саветаў.

Прыняцце Канстытуцыі СССР — сведчанне таго, што наша Радзіма ўступіла ў перыяд завяршэння будаўніцтва сацыялістычнага грамадства і паступовага пераходу да камунізму. На працягу доўгіх стагоддзяў лепшыя прадстаўнікі народаў свету марылі аб стварэнні грамадства, дзе не стане прыгнёту і эксплуатацыі, дзе адзіным гаспадаром будзе працоўны народ. Гэта стала рэчаіснасцю ў нашай краіне.

Усё гэта цалкам знайшло пацвярджэнне ў прынятым днямі на трэцяй сесіі Вярхоўнага Савета СССР восьмага склікання Законе СССР «Аб дзяржаўным пяцігадовым плане развіцця народнай гаспадаркі СССР на 1971—1975 гады» у адпаведнасці з Дырэктывамі XXIV з'езда партыі.

Савецкім юнакам і дзяўчатам Канстытуцыя СССР прадаставіла неабмежаваныя магчымасці для развіцця і ўдасканалення іх талентаў, для далучэння да працы, да перадавой навукі, мастацтва. Яскравым сведчаннем гэтага з'яўляюцца рашэнні партыі і ўрада аб далейшым паляпшэнні бытавых і культурных умоў студэнцтва і навучэнцаў сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў і значнага павышэння колькасці і памераў стыпендый з 1 верасня 1972 года, што стварае выключна спрыяльныя магчымасці для авалодвання прафесіянальным майстэрствам і вышынямі навукі і тэхнікі.

Плакат мастака **В. Дабравольскага.**
Фотахроніка ТАСС.

У Канстытуцыі СССР знайшлі адлюстраванне і развіццё вялікія прынцыпы навуковага сацыялізму, геніяльныя ідэі У. І. Леніна аб савецкай сацыялістычнай дэмакратыі як дэмакратыі вышэйшага тыпу.

Канстытуцыя СССР абвясціла непахіснай асновай Савецкай дзяржавы сацыялістычны эканамічны базіс. «Эканамічную аснову СССР, — гаворыцца ў артыкуле 4 Канстытуцыі, — састаўляюць сацыялістычная сістэма гаспадаркі і сацыялістычная ўласнасць на прылады і сродкі вытворчасці, што зацвердзіліся ў выніку ліквідацыі капіталістычнай сістэмы гаспадаркі, адмены прыватнай уласнасці на прылады і сродкі вытворчасці і знішчэння эксплуатацыі чалавека чалавекам.

Згодна са зменамі ў эканоміцы краіны адбыліся карэнныя змены і ў класавым саставе савецкага грамадства.

«Саюз Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік, — апавяшчае артыкул 1 Канстытуцыі, — ёсць сацыялістычная дзяржава рабочых і сялян».

Як сказаў т. Грышын у дакладзе на ўрачыстым пасяджэнні, прысвечаным 54-й гадавіне Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі, «у барацьбе за сацыялізм і камунізм выкавана грамадска-палітычнае і ідэйнае адзінства ўсіх класаў і сацыяльных груп, нацый і народнасцей, узнікла новая гістарычная агульнасць людзей — савецкі народ».

Палітычную аснову СССР састаўляюць Саветы дэпутатаў працоўных, якія выраслі і ўмацаваліся ў выніку звяржэння ўлады памешчыкаў і капіталістаў і заваявання дыктатуры пралетарыяту.

«Уся ўлада ў СССР, — гаворыцца ў артыкуле 3 Канстытуцыі, — належыць працоўным горада і вёскі, у асобе Саветаў дэпутатаў працоўных».

Савецкая ўлада ёсць вялікая рэвалюцыйная заваёва народа. Савецкія людзі — паўнаўладныя гаспадары сваёй краіны, свабодныя будаўнікі новага жыцця.

Канстытуцыя заканадаўча замацавала кіруючае становішча Камуністычнай партыі ў савецкім грамадстве. У артыкуле 126 Канстытуцыі запісана, што КПСС з'яўляецца перадавым атрадам працоўных у іх барацьбе за пабудову камуністычнага грамадства і прадстаўляе кіруючае ядро ўсіх арганізацый працоўных, як грамадскіх, так і дзяржаўных.

У непарушным адзінстве Камуністычнай партыі, Савецкага ўрада і народа заключаецца сіла і непераможнасць сацыялістычнай дэмакратыі. Савецкі Саюз вытрымаў усе выпрабаванні часу. Яго сілы і жыццяздольнасць правераны ў даваенны перыяд, у суровыя гады Вялікай Айчыннай вайны і ў пасляваенны час. Сілы Савецкай сацыялістычнай дзяржавы растуць і мацнеюць з кожным днём.

Канстытуцыя СССР замацавала шырокія правы савецкага чалавека ў дзяржаўным і грамадска-палітычным жыцці. У нас даўно ажыццёўлены дэмакратычныя свабоды, якіх няма ні ў ЗША, ні ў Англіі, ні ў любой іншай капіталістычнай краіне — гэта ў першую чаргу свабода ад эксплуатацыі, ад беспрацоўя і беднасці. Запісаныя ў Канстытуцыі вялікія правы працоўных рэальна забяспечваюцца бурна развіваючайся сацыялістычнай эканомікай, няспынна растучым нацыянальным даходам краіны.

Канстытуцыя СССР забяспечвае ўсім савецкім грамадзянам свабоду слова, свабоду друку, свабоду сходаў і мітынгаў, свабоду вулічных шэсцяў і дэманстрацый, права аб'яднання ў прафсаюзы, кааператыўныя, маладзёжныя, спартыўныя і абаронныя арганізацыі, культурныя, тэхнічныя і навуковыя таварыствы. У Савецкай дзяржаве ўстаноўлены недатыкальнасць асобы, жылля, тайна перапіскі. Савецкі чалавек мае права на працу і права на адпачынак. Яму прадастаўлена права на матэрыяльнае забеспячэнне ў старасці, з выпадку хваробы і страты працаздольнасці. Савецкаму чалавеку гарантавана права на адукацыю. У дарэвалюцыйнай Расіі амаль тры чвэрці насельніцтва было непісьменным. Цяпер 75 працэнтаў працоўных горада і 50 працэнтаў працоўных сяла маюць васьмігадовую, поўную сярэднюю і вышэйшую адукацыю. У Савецкім Саюзе працуе адна чвэрць усіх навуковых работнікаў свету.

У поўнай адпаведнасці з духам Канстытуцыі СССР Савецкі ўрад рашуча змагаецца за захаванне і ўмацаванне міру ва ўсім свеце, усямерна ўмацоўвае і пашырае эканамічнае і культурнае супрацоўніцтва з усімі краінамі.

Вартасць савецкага чалавека — гэта яго гордасць за свой народ, за родную Камуністычную партыю, за сваю магутную Радзіму — СССР. Вартасць савецкага чалавека — гэта ўсведамленне таго, што яго свабодная праца служыць камунізму і справе міру ва ўсім свеце.

ЗВАРОТ

ДА ПРАФЕСАРСКА-ВЫКЛАДЧЫЦКАГА САСТАВУ, СТУДЭНТАЎ, РАБОЧЫХ І СЛУЖАЧЫХ УНІВЕРСІТЭТА

Сацыялістычнае спаборніцтва, якое з'яўляецца яркай характэрнай рысай нашага грамадскага жыцця, узнімаецца на новую якасную ступень, набірае яшчэ больш шырокі размах і сілу.

Задачы, пастаўленыя Цэнтральным Камітэтам КПСС у пастанове «Аб далейшым паляпшэнні арганізацыі сацыялістычнага спаборніцтва» («Праўда» за 5 верасня 1971 г.), адкрываюць велізарныя магчымасці ператварэння ў жыццё праграмы эканамічнага і сацыяльна-палітычнага развіцця краіны, намечанай XXIV з'ездам КПСС.

Адной з першачарговых задач усяго калектыву універсітэта, якая вынікае з выпрацаванага XXIV з'ездам КПСС курса, з'яўляецца далейшае паляпшэнне падрыхтоўкі спецыялістаў для народнай гаспадаркі. Гэта задача можа быць паспяхова вырашана толькі пры добрай пастаноўцы ідэйна-выхаваўчай, вучэбнай, метадычнай, навукова-даследчай работы ў вучэбных групах, на кафедрах, факультэтах, у лабараторыях і аддзелах.

ЗАКЛІКАЕМ ПРАФЕСАРСКА-ВЫКЛАДЧЫЦКІ САСТАЎ, СТУДЭНТАЎ, РАБОЧЫХ І СЛУЖАЧЫХ УНІВЕРСІТЭТА ўключыцца ў сацыялістычнае спаборніцтва за далейшае паляпшэнне якасці падрыхтоўкі спецыялістаў для народнай гаспадаркі і расшырэнне сувязі навукі з вытворчасцю.

Мы выказваем цвёрдую ўпэўненасць, што калектыў супрацоўнікаў і студэнтаў універсітэта накіруе ўсе свае сілы, веды, энергію на паспяховае выкананне рашэнняў XXIV з'езда КПСС і дастойную сустрэчу 50-годдзя СССР.

РЭКТАРАТ, ПАРТКОМ, МЯСЦКОМ, КАМІТЭТ КАМСАМОЛА, ПРАФКОМ УНІВЕРСІТЭТА.

САЦЫЯЛІСТЫЧНЫЯ АБАВЯЗАЦЕЛЬСТВЫ

КАЛЕКТЫВУ РАБОТНІКАЎ ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА ПА ПЕРАТВАРЭННЮ Ў ЖЫЦЦЁ РАШЭННЯЎ XXIV З'ЕЗДА КПСС І ДАСТОЙНАЙ СУСТРЭЧЫ 50-ГОДДЗЯ УТВАРЭННЯ СССР

Натхнёныя гістарычнымі рашэннямі XXIV з'езда КПСС, што вызначаюць чарговыя задачы развіцця савецкага грамадства на бліжэйшае пяцігоддзе, ідучы насустрач 50-годдзю ўтварэння СССР, прафесарска-выкладчыцкі састаў, супрацоўнікі, аспіранты і студэнты універсітэта бяруць на сябе наступныя абавязацельствы:

1. Настойліва змагацца за ўзорнае выкананне планаў і мерапрыемстваў па рэалізацыі рашэнняў XXIV з'езда КПСС, распрацаваных кафедрамі, партыйнымі і прафсаюзнымі арганізацыямі факультэтаў. Усямерна павышаць эфектыўнасць работы прафесарска-выкладчыцкага саставу ў разгортванні фундаментальных навуковых даследаванняў, канцэнтрацыі сіл і сродкаў вучоных па распрацоўцы найбольш важных і перспектыўных напрамкаў навукова-тэхнічнага прагрэсу; дабівацца стварэння ў кожным навуковым калектыве сапраўды творчай абстаноўкі, атмасферы плённых дыскусій і ўзаемнай патрабавальнасці.

2. У ходзе падрыхтоўкі да 50-годдзя ўтварэння СССР усямерна змагацца за павышэнне дзейснасці ўсёй ідэалагічнай работы, дабіваючыся творчага і глыбокага вывучэння марксісцка-ленінскай тэорыі прафесарска-выкладчыцкім саставам, усімі супрацоўнікамі універсітэта. На вырашэнне гэтай задачы накіраваць усю работу філасофскіх семінараў факультэтаў і асобных кафедр, студэнцкага агульнауніверсітэцкага і факультэцкіх лекторыяў, школы маладога лектара, прапагандысцкага аддзялення вячэрняга універсітэта марксізму-ленінізму пры ГДУ, народнага універсітэта педагагічных ведаў, студэнцкіх гурткоў пры кафедрах грамадскіх навук, студэнцкіх навукова-тэарэтычных канферэнцый.

3. Прафесарска-выкладчыцкі састаў кафедр гісторыі КПСС і навуковага камунізму, філасофіі, палітэканоміі абавязуецца павышаць тэарэтычны і метадычны ўзровень выкладання грамадскіх навук, дабіваючыся глыбокага авалодвання студэнтамі рэвалюцыйнай тэорыі марксізму-ленінізму і яе творчага прымянення ў практычнай дзейнасці.

4. Прафесарска-выкладчыцкі састаў усіх кафедр універсітэта будзе сістэматычна працаваць над далейшым удасканаленнем якасці лекцый, практычных і семінарскіх заняткаў з тым, каб яшчэ больш палепшыць якасць падрыхтоўкі высокакваліфікаваных спецыялістаў для народнай гаспадаркі, навуковых устаноў і школ, здольных паспяхова вырашаць задачы камуністычнага будаўніцтва. Вучэбны працэс будаваць у непарыўнай сувязі з працэсам камуністычнага выхавання студэнтаў.

5. Усе кафедры абавязуюцца шырока выкарыстоўваць і з камуністычнай перакананасцю прапагандаваць рашэнні XXIV з'езда КПСС, чарговых Пленумаў ЦК КПСС і 50-годдзя ўтварэння СССР сярод студэнтаў і працоўных горада і вобласці; сіламі выкладчыцкага саставу кафедр правесці па 2—4 гутаркі ў студэнцкіх інтэрнатах па асобных пытаннях камуністычнага будаўніцтва, развіцця савецкага рэвалюцыйнага працэсу, дасягненняў айчыннай навукі і тэхнікі; падрыхтаваць і правесці выязныя пасяджэнні кафедр і саветаў факультэтаў у раёнах і сярэдніх спецыяльных вучэбных установах вобласці для прапаганды рашэнняў з'езда і для аказання дапамогі падшэфным арганізацыям у прапагандзе матэрыялаў з'езда.

6. Вучоныя універсітэта бяруць абавязацельствы аказаць калгасам і саўгасам вобласці навукова-практычную дапамогу ў паспяховым выкананні задач, пастаўленых XXIV з'ездам КПСС па далейшаму развіццю сельскай гаспадаркі; прыняць актыўны ўдзел у распрацоўцы маючай вялікае народна-гаспадарчае значэнне праблемы даўгавечнасці і якасці машын і механізмаў у садружнасці з радам машынабудаўнічых заводаў Гомельскай вобласці, у прыватнасці, задачы прадоўжання тэрміну службы буравога абсталявання на прадпрыемствах аб'яднання «Беларусьнафта».

7. У мэтах паляпшэння стану навуковай работы ва універсітэце кафедры ставяць задачу ўключэння практычна усіх членаў кафедр у актыўную навукова-даследчую работу, у распрацоўку актуальных тэм, звязаных з далейшым развіццём тэорыі і практыкі камуністычнага будаўніцтва, стварэннем матэрыяльна-тэхнічнай базы камунізму, фарміравання камуністычных грамадскіх адносін і выхаваннем новага чалавека.

8. Калектыў прафесараў і выкладчыкаў абавязуецца ўзняць на больш высокі ўзровень лекцыйна-прапагандысцкую работу, прачытаць на прадпрыемствах і ўстановах, у калгасах і саўгасах вобласці не менш 500 лекцый і дакладаў на грамадска-палітычныя, прыродазнаўча-навуковыя і сельскагаспадарчыя тэмы, а таксама падрыхтаваць у дапамогу лектарам таварыства «Веды» 15 тэкстаў лекцый і метадычных распрацовак.

9. Камсамольская і прафсаюзная студэнцкія арганізацыі універсітэта ў гонар 50-годдзя ўтварэння СССР абавязуюцца:

— замацаваць поспехі ў вучобе, дасягнутыя ў мінулым навучальным годзе;

— дабіцца ўключэння ўсіх студэнтаў у актыўную самастойную работу над вывучаемымі курсамі;

— забяспечыць актыўны ўдзел студэнтаў у падрыхтоўцы да святкавання 50-годдзя утварэння СССР, у рабоце школы маладога лектара. Сіламі маладых лектараў прачытаць да канца года для працоўных горада і вобласці не менш 100 лекцый і дакладаў;

— актывізаваць работу гурткоў мастацкай самадзейнасці і палепшыць якасць выканаўчага майстэрства;

— палепшыць работу СНТ, падрыхтаваць 50 работ на рэспубліканскі конкурс па праблемах грамадскіх навук, прысвечаны 50-годдзю ўтварэння СССР; для работы на будоўлях краіны да лета 1972 года сфарміраваць студэнцкія будаўнічыя атрады ў колькасці 600 чалавек; правесці сустрэчы са старымі камуністамі, дэлегатамі з'ездаў нашай партыі, лепшымі людзьмі горада і вобласці; паспяхова здаць Ленінскі залік, які праводзіцца пад дэвізам «Рашэнні XXIV з'езда КПСС — у жыццё».

10. Усе формы і метады вучэбна-выхаваўчай работы з студэнтамі — будучымі спецыялістамі — накіроўваць на фарміраванне ў іх марксісцка-ленінскага светапогляду, на прывіццё ім непрымірымасці да буржуазнай і рэвізіяністкай ідэалогіі і маралі, на тое, каб кожны з іх ясна бачыў палітычныя мэты партыі і краіны, меў шырокую навуковую і практычную падрыхтоўку і дасканала валодаў спецыяльнасцю, атрыманай у сценах універсітэта.

ПАЛАЖЭННЕ

АБ САЦЫЯЛІСТЫЧНЫМ СПАБОРНІЦТВЕ ВА УНІВЕРСІТЭЦЕ

ЗА ПАСПЯХОВАЕ ПЕРАТВАРЭННЕ Ў ЖЫЦЦЕ РАШЭННЯЎ XXIV З'ЕЗДА КПСС І ДАСТОЙНУЮ СУСТРЭЧУ 50-ГОДДЗЯ СССР

У сацыялістычнае спаборніцтва ўключаецца ўвесь калектыў універсітэта.

Сацыялістычнае спаборніцтва праводзіцца паміж студэнтамі, супрацоўнікамі, студэнцкімі вучэбнымі групамі, калектывамі кафедр, лабараторый, факультэтаў, падраздзяленняў універсітэта.

Сацыялістычнае спаборніцтва арганізуецца і праводзіцца прафсаюзнай і камсамольскай арганізацыямі пад кіраўніцтвам партыйнай арганізацыі.

Індывідуальныя і калектыўныя абавязацельствы прымаюцца студэнтамі і супрацоўнікамі універсітэта на навучальны год. Абавязацельствы павінны быць накіраваны на паляпшэнне ідэйна-палітычнага выхавання, павышэнне працоўнай дысцыпліны, паляпшэнне вучэбнай, метадычнай і навукова-даследчай работы ва універсітэце, на далейшае ўмацаванне творчай садружнасці універсітэта з вытворчасцю.

Пры разгортванні сацыялістычнага спаборніцтва неабходна нястомна ажыццяўляць ленінскія прынцыпы яго арганізацыі: галоснасць, параўнальнасць вынікаў, магчымасць паўтарэння вопыту, таварыская ўзаемадапамога.

У абавязацельствы не ўключаюцца работы, прадугледжаныя індывідуальным планам, планавым заданнем або службовай інструкцыяй, аб'ем якіх не можа быць зменен без дазволу вышэйстаячых органаў.

Сацыялістычныя абавязацельствы калектываў (кафедр, вучэбных груп, лабараторый, аддзелаў і г. д.) састаўляюцца на аснове індывідуальных абавязацельстваў іх членаў і выказваюць іх ініцыятыву і вопыт.

Дагаворы на сацыялістычнае спаборніцтва, заключаюцца, як правіла, паміж падобнымі і сумежнымі па прафесіях асобамі і калектывамі.

Асновай для заключэння дагавору аб сацыялістычным спаборніцтве служаць сацыялістычныя абавязацельствы асоб і калектываў. У дагавор на сацыялістычнае спаборніцтва ўключаюцца пункты, супастаўімыя па выніках выканання і аднолькава выконваемыя для абодвух бакоў.

Умовы калектыўных сацыялістычных абавязацельстваў абмяркоўваюцца на агульных сходах калектываў вучэбных груп, кафедр, факультэтаў, лабараторый, аддзелаў і г. д.

Дагавор аб сацыялістычным спаборніцтве паміж калектывамі (кафедрамі, факультэтамі, лабараторыямі, падраздзяленнямі і інш.) абмяркоўвацца і прымаецца на аб'яднаных сходах гэтых калектываў або іх прадстаўнікоў.

Ход выканання абавязацельстваў разглядаецца на прафсаюзных і камсамольскіх сходах, асвятляецца ў газеце «Гомельскі універсітэт», насценных газетах і інш.

Вынікі сацыялістычнага спаборніцтва будуць падведзены ў снежні 1972 года, у дні святкавання 50-годдзя ўтварэння СССР.

Падвядзенне вынікаў выканання сацыялістычных абавязацельстваў і дагавораў на сацыялістычнае спаборніцтва праводзіцца з улікам наступных паказчыкаў:

1. Павышэнне тэарэтычнага ўзроўню і кваліфікацыі выкладчыцкага, вучэбна-дапаможнага саставу, рабочых і служачых.

2. Дакладная арганізацыя вучэбнага працэсу і пастаяннае ўдасканальванне методыкі навучання, забеспячэнне высокага ўзроўню правядзення лабараторных і семінарскіх заняткаў, правядзенне вытворчай практыкі студэнтаў.

3. Стан вучэбнай і працоўнай дысцыпліны, захаванне маральных прынцыпаў будаўніка камунізму.

4. Выкананне навукова-даследчых работ (дзяржбюджэтная тэматыка, студэнцкія работы), правядзенне навукова-метадычных і навуковых канферэнцый.

5. Сувязь з вытворчасцю (работы па садружнасці, навуковае кіраўніцтва, кансультацыі, лекцыі, гаспдагаворныя работы і г. д.).

6. Стан палітыка-выхаваўчай работы і бытавыя ўмовы ў інтэрнатах.

7. Удзел студэнтаў і супрацоўнікаў у грамадскім жыцці універсітэта (спартыўна-масавыя мерапрыемствы, мастацкая самадзейнасць, гутаркі і лекцыі ў студэнцкіх групах і г. д.).

8. Стан аховы працы.

9. Утрыманне тэхнікі, абсталявання, памяшканняў і тэрыторыі універсітэта ва ўзорным стане.

10. Максімальнае выкарыстанне наяўнага абсталявання, эканомія сыравіны, хімічных рэактываў, матэрыялаў і электраэнергіі.

11. Выкананне норм выпрацовак пры высокай якасці работ.

Па выніках сацыялістычнага спаборніцтва і выканання сацыялістычных абавязацельстваў вызначаецца:

— лепшая вучэбная група на факультэце, ва універсітэце;

— лепшая кафедра на факультэце, ва універсітэце;

— лепшае падраздзяленне ва універсітэце;

— лепшы факультэт ва універсітэце.

Вынікі выканання сацыялістычных абавязацельстваў і дагавораў падводзяць:

— паміж студэнтамі — трохвугольнікі груп сумесна з куратарамі;

— паміж вучэбнымі групамі — партыйная, камсамольская, прафсаюзная арганізацыі, прафіліруючыя кафедры, дэканат;

— паміж асобнымі супрацоўнікамі — парттрупоргі, камсоргі, праформі, кіраўнікі кафедр (падраздзяленняў і г. д.);

— паміж кафедрамі, падраздзяленнямі і г. д. — дэканат, АХЧ, бібліятэка, механічныя майстэрні, гаражы і г. д. сумесна з партыйнай, камсамольскай і прафсаюзнай арганізацыямі;

— паміж факультэтамі, лабараторыямі — рэктарат, партком, мясцком, камітэт камсамола, прафком.

Для пераможцаў спаборніцтва ўстанаўліваюцца тры месцы пры наяўнасці не менш шасці супастаўімых калектываў, два і адно месцы — пры колькасці супастаўімых калектываў адпаведна не менш чатырох і двух.

МЕРЫ ЗААХВОЧВАННЯ ПЕРАМОЖЦАЎ СПАБОРНІЦТВА

Лепшая студэнцкая група на факультэце. За першае месца прысвайваецца званне «Лепшая студэнцкая група на факультэце» — узнагароджваецца пераходным вымпелам, Ганаровай граматай камітэта камсамола і прафкома. За другое месца ўзнагароджваецца Ганаровай граматай камітэта камсамола і прафкома універсітэта. За трэцяе месца — Граматай камітэта камсамола і прафкома універсітэта.

2. **Лепшая група ва універсітэце.** За першае месца прысвайваецца званне «Лепшая студэнцкая група ва універсітэце» — узнагароджваецца пераходным вымпелам і Ганаровай граматай камітэта камсамола і прафкома універсітэта. За другое месца — узнагароджваецца Ганаровай граматай. За трэцяе месца — Граматай.

3. **Лепшая кафедра ва універсітэце.** За першае месца прысвайваецца званне «Лепшая кафедра ва універсітэце» — узнагароджваецца Ганаровай граматай універсітэта, пераходным вымпелам. За другое месца — Ганаровай граматай універсітэта. За трэцяе месца — Граматай універсітэта.

4. **Лепшы факультэт ва універсітэце.** Прысвайваецца званне «Лепшы факультэт ва універсітэце» — узнагароджваецца Ганаровай граматай універсітэта, пераходным Чырвоным сцягам універсітэта. За другое месца — Ганаровай граматай універсітэта. За трэцяе месца — Граматай універсітэта.

5. **Лепшае падраздяленне ва універсітэце».** Прысвайваецца званне «Лепшае падраздяленне ва універсітэце — узнагароджваецца Ганаровай граматай універсітэта і пераходным вымпелам.

Вучэбная група, кафедра, факультэт, лабараторыя і падраздзяленне, якія заваявалі званні «Лепшых ва універсітэце», заносяцца на Дошку гонару універсітэта.

Кафедры, лабараторыі, падраздзяленні, якія заваявалі два разы запар званне «Лепшых ва універсітэце», заносяцца ў Кнігу гонару універсітэта.

Студэнцкая група, якая заваявала два разы запар званне «Лепшая ва універсітэце», заносіцца ў Кнігу гонару універсітэта.

Факультэт, які заваяваў два разы запар званне «Лепшы ва універсітэце», заносіцца ў Кнігу гонару.

1891 МАКСІМ БАГДАНОВІЧ 1971

«ВЯЛІКІ ГРАМАДЗЯНІН І ПАТРЫЁТ РАДЗІМЫ, ЁН УСЁ СВАЕ КАРОТКАЕ ЖЫЦЦЁ АДДАЎ СЛУЖЭННЮ СВАЙМУ НАРОДУ... ЧАЛАВЕК ШЫРОКАЙ АДУКАЦЫІ, ЭНЦЫКЛАПЕДЫСТ У САМЫМ ПОЎНЫМ СЭНСЕ СЛОВА, МАКСІМ БАГДАНОВІЧ АД САМЫХ ПАЧАТКАЎ СВАЕ ТВОРЧАСЦІ БЫЎ У АБСЯГУ ПЕРАДАВЫХ АГУЛЬНАЧАЛАВЕЧЫХ ІДЭЙ, У ЯКІХ ЁН ЗНАХОДЗІЎ МЕСЦА БЕЛАРУСКАЙ НАЦЫЯНАЛЬНАЙ ДУМКІ».

Кузьма ЧОРНЫ.

У ІМЯ ШЧАСЦЯ НАРОДНАГА

ІМЯ МАКСІМА Багдановіча назаўсёды ўвайшло ў гісторыю перадавой дэмакратычнай літаратуры беларускага народа, як узор сапраўды патрыятычнага служэння, як узор беззапаветнай адданасці высокім ідэалам гуманізму і свабоды. З'яўляючыся адным з найбольш таленавітых прадстаўнікоў рэвалюцыйна-дэмакратычнай літаратуры, ён унёс неацэнны ўклад у развіццё перадавой эстэтычнай думкі, ва ўзбагачэнне жанравых і стылістычных форм беларускай паэзіі пачатку XX стагоддзя.

Творчыя інтарэсы М. Багдановіча былі вельмі align рознабаковымі. Актыўную паэтычную дзейнасць ён паспяхова спалучаў з перакладчыцкай работай, з даследаваннямі ў галіне гісторыі і тэорыі літаратуры, крытыкі, публіцыстыкі. Варта падкрэсліць, што многія выказванні і ацэнкі пісьменніка не страцілі сваёй актуальнасці і ў нашы дні — яны шырока выкарыстоўваюцца ў работах сучасных беларускіх крытыкаў і літаратуразнаўцаў.

Максім Адамавіч Багдановіч нарадзіўся 9 снежня 1891 года ў Мінску ў сям'і настаўніка. Дзіцячыя гады паэта прайшлі ў Гродна (1891—1896). Затым у сувязі з пераездам сям'і ён рос і выхоўваўся далёка за межамі роднай Беларусі — у Ніжнім Ноўгарадзе (1896—1908) і Яраслаўлі (1908—1916). Пасля заканчэння Яраслаўскага юрыдычнага ліцэя ў верасні 1916 года Максім Багдановіч вярнуўся ў родны Мінск, працаваў у губернскай харчовай камісіі і беларускім камітэце дапамогі ахвярам вайны, актыўна ўдзельнічаў у грамадскім і культурным жыцці прыфрантавога горада.

У лютым 1917 года рэзка пагаршаецца здароўе Багдановіча. Ён едзе на лячэнне ў Ялту, але неўзабаве 25 мая 1917 года наступіла трагічная развязка.

У 1913 годзе выйшаў першы зборнік паэта «Вянок», які ахоплівае ранні перыяд яго творчасці. Больш познія вершы і паэмы, а таксама літаратурна-крытычныя і публіцыстычныя артыкулы былі выданы пасмяротна ўжо ў савецкі час (1927—1928 гг.).

У творчасці М. Багдановіча яркае адлюстраванне знаходзіць рэвалюцыйны і нацыянальна-вызваленчы рух у Беларусі пачатку XX века. Зыходзячы з прынцыпаў рэвалюцыйна-дэмакратычнай эстэтыкі, абапіраючыся на перадавыя традыцыі братніх славянскіх літаратур, паэт адкрыта выступаў супраць сацыяльнай няроўнасці, супраць усіх форм нацыянальнага прыгнёту, страсна апяваў дружбу і брацтва паміж славянскімі народамі (цыклы «Думы», «Вольныя думы»).

М. Багдановіч — тонкі лірык, ён вядомы як аўтар задушэўных вершаў, прысвечаных прыгажосці чалавечых пачуццяў, непаўторным малюнкам роднай прыроды (цыклы «У зачараваным царстве», «Згукі бацькаўшчыны»).

Асаблівае месца ў ранняй творчасці М. Багдановіча займае цыкл «Старая спадчына», а таксама шматлікія пераклады з антычнай і еўрапейскай класікі (Ф. Шылер, Г. Гейнэ, А. Пушкін, Т. Шаўчэнка, Э. Верхарн, П. Верлен і іншыя), якія сведчаць аб шырыні і плённасці творчых арыентацый маладога беларускага паэта, аб яго імкненні засвоіць лепшыя дасягненні паэтычнай культуры розных эпох і народаў.

Разам з Я. Купалам і Я. Коласам Багдановіч значна пашырыў і ўзбагаціў выяўленчыя сродкі і прыёмы маладой беларускай паэзіі, асабліва ў галіне новых рытмічных і страфічных форм, што ва многім садзейнічала агульнаму працэсу яе паскоранага развіцця ў апошнія перадрэвалюцыйныя гады.

У сваіх крытычных артыкулах, аглядах і рэцэнзіях паэт паслядоўна зацвярджаў прынцыпы рэалізму і народнасці літаратуры, падкрэсліваючы, што сапраўдная мастацкая творчасць не мае нічога агульнага з буржуазнымі прынцыпамі нажывы і эксплуатацыі, што пісьменнік «перш за ўсё абавязан быць грамадзянінам».

Апошнія гады творчасці Багдановіча праходзілі пад знакам ўсе ўзрастаючага ўплыву беларускага фальклору (цыкл «На ціхім Дунаі»). У арганічным зліцці перадавых традыцый сусветнай літаратуры з самабытным мастацкім вопытам народнай творчасці паэт знаходзіць перспектыву далейшага развіцця ўсёй нацыянальнай літаратуры, надзейную гарантыю супраць чужых уплываў і рэакцыйных тэндэнцый.

Захапленне мастацкім фальклорызмам супадае з узмацненнем героіка-рамантычных матываў у паэзіі Багдановіча, з пошукамі новага героя, здольнага на подзвіг і самаахвяраванне ў імя шчасця народнага (паэмы «Максім і Магдалена», «Страцім — лебедзь»). Аднак пошукі гэтыя засталіся незавершанымі: нясталасць пазіцыі маладога пісьменніка, няяснасць агульных сацыяльна-гістарычных перспектыў барацьбы нярэдка зніжаюць сцвярджальны пафас твораў Багдановіча і надаюць ім адценне трагізму і безвыходнасці. У гэтым, відавочна, высвятлілася абмежаванасць метаду крытычнага рэалізму ва ўмовах інтэнсіўнага распаўсюджвання сацыялістычных ідэй, у перыяд нарастання рэвалюцыйнага і пралетарскага руху.

У адным з апошніх вершаў М. Багдановіч страсна сцвярджаў:

Беларусь, твой народ
дачакаецца
Залацістага, яснага дня.
Паглядзі, як усход
разгараецца,
Колькі ў хмарках залётных
агня...

Усёй сваёй дэмакратычнай накіраванасцю і глыбокім патрыятычным пафасам паэзія М. Багдановіча абуджала творчую актыўнасць шырокіх народных мас, усяляла ўпэўненасць у сваю сілу і праўду, тым самым набліжаючы пераможны прыход гэтых шчаслівых радасных дзён.

М. ГРЫНЧЫК,
загадчык кафедры беларускай літаратуры.

★ ★

НЕПАГАСНЫ ВЯНОК

Жыццё таленавітага беларускага паэта Максіма Багдановіча было кароткім. Але тое, што ён паспеў здзейсніць, трывала ўвайшло ў залаты фонд беларускай літаратуры. А яго вершы «Зорка Венера ўзышла над зямлёю» і «Слуцкія ткачыхі» можна смела лічыць шэдэўрамі літаратуры. Уся яго творчасць прасякнута глыбінёй пачуццяў, шчырасцю, тонкім лірызмам. Ледзьве чутная, пяшчотная музыка, нібыта падводная плынь, струменіць у яго паэзіі. І нездарма, відаць, да аднаго з сваіх вершаў паэт узяў за эпіграф словы французскага паэта П. Верлена: «Музыка перш за ўсё». Менавіта ў даным выпадку прыгадваюцца наступныя радкі:

«Па-над белым пухам
вішняў,
Быццам сіні аганёк,
Б'ецца, ўецца шпаркі, лёгкі
Сінякрылы матылёк...»

У сваёй творчасці М. Багдановіч звярнуўся да жыцця беларускага народа. І ў многіх вершах засведчан яго палымяны патрыятызм, яго імкненне дачакацца «залацістага, яснага дня».

Пры жыцці М. Багдановіч выдаў толькі адзіны зборнік «Вянок». Але і па сённяшні дзень вянок яго паэзіі не завяў. Сплецены са шчырых, светлых слоў, ён прынясе яшчэ радасць не аднаму пакаленню, будзе вучыць любіць сваю Радзіму, свой народ.

М. БАШЛАКОЎ,
студэнт IV курса гісторыка - філалагічнага факультэта.

ДАБРАТВОРНЫ УПЛЫЎ

Паэзія Максіма Багдановіча адносіцца да найвыдатнейшых дасягненняў літаратуры беларускага народа. Верагодна, што у асобе Багдановіча Беларусь мела б пісьменніка, які не уступіў бы Купалу і Коласу, калі б смерць не скасіла яго амаль юнаком. Аднак і тое, што паспеў здзейсніць паэт, сведчыць аб яго велізарным таленце, аб незвычайнай душэўнай шчодрасці і высакароднасці.

Багдановіч належыць да тых паэтаў, творы якіх не забываюцца, назаўсёды уваходзяць у духоўную скарбніцу народа. Многія з яго твораў служаць дастойным прыкладам для творчай арыентацыі, з'яўляюцца свайго роду ферментам, што абуджае і актывізуе паэтычную думку. Не выпадкова Багдановіч аказаў і аказвае вельмі прыкметнае дабратворнае уздзеянне на развіццё беларускай літаратуры.

Уплыў Багдановіча на развіццё прагрэсіўнай літаратуры беларускага народа пачаўся яшчэ пры жыцці паэта. Красамоўным прыкладам гэтага з'яўляецца творчасць Змітрака Бядулі.

З. Бядуля выступіў на літаратурнай ніве трыма гадамі пазней Багдановіча (у 1910 годзе). Яго творчым арыентырам былі Купала і Колас, а таксама Багдановіч. Паэзіяй апошняга Бядуля настолькі захапляўся, што свядома дапускаў з яе рэмінісцэнцыі ў сваіх творах.

Бядуля вельмі паважаў Багдановіча як паэта і чалавека. Аб гэтым сведчаць іх асабістыя адносіны (як вядома, Багдановіч некаторы час жыў на кватэры Бядулі) і творчыя ўзаемасувязі, у прыватнасці вучоба Бядулі ў Багдановіча.

Бядуля, будучы маладым беларускім пісьменнікам, уважліва прыслухоўваўся да парад свайго таленавітага сабрата па пяру. Напрыклад, ва ўспамінах «Водгукі кабзарскіх струн» ён адзначаў: «1912 год. Паэт Максім Багдановіч вывучае рытміку і рыфміку шаўчэнкаўскага верша і раіць нам усім вучыцца ў Т. Г. Шаўчэнкі». Гэтай парадзе следаваў і малады Бядуля, прычым ён вучыўся не столькі ў Шаўчэнкі, колькі ў Багдановіча.

Асаблівае ўражанне зрабіў на Бядулю верш Багдановіча «Слуцкія ткачыхі», надрукаваны ў «Нашай ніве» ў сярэдзіне 1912 года. У наступным годзе з'явілася кніга Бядулі «Абразкі», у адным з твораў якой своеасабліва, творча «аранжыраваны», «Слуцкія ткачыхі». Маецца на ўвазе верш у прозе «За тканінай», дзе гаворыцца аб трагічным лёсе прыгонных ткаль, чаму прысвечан і вядомы верш Багдановіча.

Як вядома, Бядуля пачаў свой творчы шлях як паэт. Ён у многім следаваў за Багдановічам, што адбілася і ў захапленні міфалагічнымі вобразамі і матывамі. Для прыкладу можна назваць такі верш Бядулі, як «Курыць люльку вадзянік». У ім праявілася пэўная арыентацыя маладога паэта на народна-паэтычную творчасць, што з усёй відавочнасцю праявілася толькі ў савецкі перыяд, у тым ліку ў «Палескіх байках».

Не без уздзеяння Багдановіча ўжо ў савецкі перыяд напісана Бядулем паэма для дзяцей «Мурашка Палашка». Яна знаходзіцца ў генетычнай роднасці з паэмай Багдановіча «Мушка-зелянушка і Камарык — насаты тварык».

Падобных прыкладаў у беларускай літаратуры нямала. Яны сведчаць аб дзейснай сіле паэтычнага слова Багдановіча. За свой вельмі кароткі перыяд творчасці ён стварыў такія дасканалыя мастацкія творы, якім суджана жыць і памнажаць дасягненні беларускай славесна-мастацкай культуры на працягу многіх дзесяцігоддзяў.

П. АХРЫМЕНКА,
прафесар.

ЗАХОЎВАЦЬ ПРАЦОЎНУЮ ДЫСЦЫПЛІНУ

Адной з заваёў савецкага народа з'яўляецца гарантаванае Канстытуцыяй СССР права на працу. Кожны працаўнік нашай Радзімы ўносіць свой уклад у далейшы росквіт сваёй Айчыны. Добрасумленна адносяцца да сваіх абавязкаў і многія супрацоўнікі універсітэта. Але сёння трэба гаварыць аб тых, хто парушае працоўную дысцыпліну.

Работнікі аддзела кадраў на працягу чатырох дзён праводзілі праверку захавання працоўнага распарадку вучэбна - дапаможным персаналам ГДУ. І вось што высветлілася. Лабарантка кафедры фізікі цвёрдага цела Валянціна Салонік спазнілася на 35 мінут. А старшы лабарант кафедры агульнай геалогіі Іосіф Кажамякін у дзень праверкі скараціў свой распарадак на 45 мінут.

У нас вельмі многа выпадкаў спазненняў на 3 — 5 мінут. Вінаватыя апраўдваюцца тым, што нерэгулярна працуюць тралейбусы і аўтобусы. Што ж дадаць да гэтых тлумачэнняў? Відаць, таварышам неабходна пераглядзець свой асабісты час, каб не спазняцца на работу.

На жаль, на кафедрах і ў дэканатах наладжан слабы кантроль за захоўваннем працоўнай дысцыпліны. Журналы ўліку прыходу і ўходу з работы заведзены, але адзнакі ў іх робяцца нерэгулярна. Зусім недапушчальны факт адсутнасці журнала на біёлага-глебавым факультэце.

А. БАСКАКАЎ,
начальнік аддзела кадраў.

У ДАПАМОГУ КУРАТАРУ

РАЗНАСТАЙНЫЯ ФОРМЫ

Дырэктывы XXIV з'езда КПСС адкрываюць грандыёзны малюнак далейшага развіцця нашай народнай гаспадаркі. У ажыццяўленні планаў, намечаных з'ездам, значную ролю будуць адыгрываць маладыя спецыялісты, якія заканчваюць ВНУ у новай пяцігодцы. Таму вельмі важнае зараз пытанне аб падрыхтоўцы спецыялістаў, якія адпавядалі б новым патрабаванням, якія абумовілі бурнае развіццё навукова-тэхнічнага прагрэсу.

У падрыхтоўцы спецыялістаў поспех залежыць у значнай меры ад выхавання ў студэнтаў актыўных адносін да навучання.

Вядома, што студэнты па свайму развіццю розуму, волі, схільнасцях не аднолькавыя. Важна як мага раней заўважыць у кожнага студэнта яго асаблівасці і ў адпаведнасці з імі ажыццяўляць індывідуальны падыход, развіваць ініцыятыву, пазнавальную актыўнасць. Вялікую ролю ў гэтым напрамку могуць адыграць куратары. Яны маюць магчымасць навучаць студэнтаў не толькі ў час вучэбных заняткаў, але і ў працэсе выхавання яго ў невучэбны час.

Лепшыя куратары ўсебакова вывучаюць студэнтаў, умела выкарыстоўваюць розныя формы і метады па актывізацыі іх вучэння. Аб вопыце гэтай работы мы коратка і раскажам.

У практыцы работы многіх ВНУ куратары групы працуюць у цесным кантакце з выкладчыкамі - прадметнікамі. Задача куратара каардыніраваць работу выкладчыкаў, накіроўваць іх намаганні на дасягненне высокай паспяховасці студэнтаў.

Куратары разам з дэканамі факультэтаў перыядычна праводзяць нарады выкладчыкаў, дзе абмяркоўваюцца разнастайныя пытанні вучэбна - выхаваўчай работы: аб паспяховасці студэнтаў, арганізацыі дапамогі адстаючым, пазавучэбнай рабоце, чытанні студэнтамі мастацкай і навукова-папулярнай літаратуры, арганізацыі тэарэтычных канферэнцый, канферэнцый чытачоў, дыспутаў, вечароў і г. д. Тут абменьваюцца думкамі аб асобных студэнтах, выпрацоўваюцца адзіныя патрабаванні да студэнтаў, прымаюцца рашэнні адносна дапамогі адстаючым.

Вялікае значэнне ў дасягненні актывізацыі вучэння студэнтаў, у павышэнні іх паспяховасці мае веданне куратарам і выкладчыкамі індывідуальных асаблівасцей студэнтаў. Без гэтага нельга паспяхова вывучаць і выхоўваць студэнтаў. Куратары звычайна лепш ведаюць сваіх выхаванцаў, таму яны павінны пазнаёміць выкладчыкаў з асаблівасцямі кожнага. Куратары сістэматычна назіраюць за паводзінамі, вучэбнай працай студэнтаў, гутараць з імі, з іх таварышамі, з бацькамі, кантралююць іх вучобу і наведванне заняткаў, устанаўліваюць прычыны адставання асобных студэнтаў, павышэння імі дысцыпліны і намячаюць меры па адхіленню гэтых недахопаў. У гэтых мэтах куратар выкарыстоўвае грамадскую думку ў студэнцкім калектыве, уплыў бацькоў, педагагічны калектыў.

У пачатку навучальнага года ўсе студэнты, якія мелі акадэмічную запазычанасць, робяць справаздачы на пасяджэннях факультэцкіх камітэтаў камсамола або на сходах групы. Высвятляюцца прычыны непаспяховасці, прызначаюцца кансультанты (часам з ліку лепшых студэнтаў) па ўзгадненню з дэканам, наладжваюцца дадатковыя заняткі, тэрміны пераздачы запазычанасці. У некаторых выпадках устанаўліваецца сувязь з бацькамі.

Асобныя студэнты, часцей за ўсё першакурснікі, не паспяваюць з-за адсутнасці ўменняў і навыкаў арганізацыі самастойнай вучэбнай працы. Таму першакурснікаў з пачатку навучальнага года неабходна шляхам гутарак пазнаёміць з спецыфікай вучэбнай працы ў ВНУ, рэжымам студэнтаў, аб тым, як слухаць і канспектаваць лекцыі, як працаваць над падручнікам, кнігай і г. д.

У ВНУ склаліся і паспяхова прымяняюцца разнастайныя формы і метады павышэння ў студэнтаў цікаўнасці да ведаў, да вучэбнай працы. Цікаўнасць да вучэння будзе абуджаць студэнтаў да пераадолення непазбежных цяжкасцей у вучэбнай рабоце, садзейнічаць развіццю пазнавальнай актыўнасці і любві да ведаў, дапаможа развіць у іх дапытлівасць і самастойнасць.

Прывучэнне студэнтаў да рэгулярнага чытання літаратуры з'яўляецца адной з форм павышэння цікаўнасці да ведаў. Куратары павінны знаёміцца з абанементнымі карткамі студэнтаў.

Павышэнню цікаўнасці да ведаў садзейнічае таксама ўцягненне студэнтаў у разнастайныя навуковыя гурткі, якія служаць важным стымулам павышэння паспяховасці і ў адстаючага студэнта. Тут абуджаецца цікаўнасць да прадмета. Развіццю студэнтаў садзейнічае ўдзел іх у грамадска-палітычнай і культурна-масавай рабоце прадпрыемстваў, калгасаў, саўгасаў, школ.

Лектарская работа дае вялікі запас ведаў, садзейнічае творчай студэнцкай дзейнасці, уменню звязаць адносіны з людзьмі, з калектывам, і студэнты становяцца перакананымі лектарамі і прапагандыстамі. Яны паспяхова выступаюць з лекцыямі, прапагандуючы веды перад моладдзю, вытворчымі калектывамі.

Побач з лектарскімі навыкамі неабходна прывіваць студэнцкай моладзі густ да навукова-даследчай работы, да ўдзелу ў навукова-даследчых конкурсах, канферэнцыях.

Уздзеянне на выхаванне аказвае вытворчасць на самix студэнтаў. Менавіта тут, непасрэдна ўдзельнічаючы ў вырашэнні практычных задач, яны набываюць арганізатарскія навыкі і іншыя якасці, неабходныя будучаму кіраўніку, у іх узнікае патрэбнасць у набыцці глыбокіх і трывалых ведаў вывучаемых у ВНУ прадметаў. Прайшоўшы такую школу, выпускнік ВНУ хутчэй знойдзе сваё месца ў рабочым калектыве.

Выхаванне цікаўнасці да ведаў цесна звязана з прывіццём у студэнтаў любві да будучай прафесіі. Задача гэта ў ВНУ разнастайная і індывідуальная на кожным факультэце. Так, у некаторых ВНУ праводзяцца гутаркі аб жыцці і дзейнасці выдатных вучоных, педагогаў, гутаркі аб высакароднай ролі тых або іншых прафесій (настаўнікі, геолагі, эканамісты і інш.) праводзіцца дэманстрацыя кінафільмаў, прысвечаных дзейнасці розных прафесій. Гутаркі праводзяцца ў інтэрнатах за круглым сталом, тут жа арганізуюцца вечары, дыспуты, абмеркаванне кніг і інш.

Выхаваўчая работа куратараў па актывізацыі вучэння студэнтаў вельмі шматгранная і складаная, яна патрабуе затраты значнай колькасці часу і энергіі. Але калі гэту работу праводзіць сістэматычна і настойліва, то можна дасягнуць высокіх вынікаў.

А. БАЛАШОЎ,
дацэнт кафедры педагогікі і псіхалогіі.

Усмешка першая зімы.
Фотаэцюд.

ДАРОГА Ў ПАЎФІНАЛ

Пачаўся чарговы розыгрыш кубка Беларускай ССР па баскетболу. Гонар каманды Гомельскай вобласці ў гэтым турніры абараняюць студэнты нашага універсітэта.

На мінулым тыдні баскетбалісты ГДУ правялі першыя чвэрцьфінальныя паядынкі. Рэгламент спаборніцтваў такі — сапернікі сустракаюцца двойчы, і той, хто з іх даб'ецца лепшай розніцы забітых і прапушчаных мячоў, працягвае барацьбу ў наступнай стадыі.

Гасцямі баскетбалістаў былі спартсмены каманды «Чырвоны сцяг» з Наваполацка. Першы матч пачаўся атакамі гамяльчан. Яны захапілі ініцыятыву і не ўпускалі яе на працягу ўсёй сустрэчы. На адпачынак каманды пайшлі пры ліку 34:29. І ў другой палавіне гульні студэнты ГДУ трапна завяршалі свае атакі. Фінальны свісток зафіксіраваў іх перамогу з лікам 64:48. Напружана і ў роўнай барацьбе праходзіў паўторны матч. Спартсмены Віцебшчыны імкнуліся ўзяць рэванш. Яны перамаглі (62:58), але гэтага было недастаткова, каб выйсці ў паўфінал.

Жаночая каманда універсітэта праводзіла матчы з віцебскімі спартакаўкамі. І ў іх перавага была на баку нашых студэнтак.

Першы паядынак праходзіў у хуткім тэмпе і закончыўся перамогай гамяльчанак з разрывам у 19 ачкоў. Гэта дазволіла камандзе ГДУ паўторную сустрэчу праводзіць у спакойным тэмпе. І ў ёй перамога дасталася студэнткам Гомельскага дзяржаўнага універсітэта.

Больш напружаныя паядынкі ва універсітэцкіх спартсменаў уперадзе. У прыватнасці, баскетбалісты будуць сустракацца з першай камандай горада Мінска.

Наш кар.

ПА УНІВЕРСІТЭТУ

ВЫТВОРЧАЯ НАРАДА

Адбылася агульнауніверсітэцкая вытворчая нарада.

На парадку дня яе стаяла пытанне «Аб стане вучэбна-вытворчай і навукова-даследчай работы ва універсітэце». З дакладам па ім выступіў рэктар універсітэта член-карэспандэнт АН БССР Уладзімір Аляксеевіч БЕЛЫ.

У спрэчках па дакладзе выступілі інжынер па тэхніцы бяспекі І. СІЦЯЕЎ, загадчык навуковай бібліятэкі універсітэта М. ДРАЦЭВІЧ, начальнік аддзела кадраў А. БАСКАКАЎ і выконваючы абавязкі прарэктара па вучэбнай рабоце В. ЮФЕРАЎ.

На вытворчай нарадзе былі прыняты «Зварот да прафесарска-выкладчыцкага саставу, студэнтаў, рабочых і служачых універсітэта», «Палажэнне аб сацыялістычным спаборніцтве», «Сацыялістычныя абавязацельствы».

□ □

АДБЫЛОСЯ

чарговае пасяджэнне партыйнага камітэта універсітэта.

На ім былі прыняты кандыдатамі ў члены КПСС В. Стаўроў і Ю. Кашын.

Члены партыйнага камітэта **абмеркавалі і зацвердзілі** «Зварот да прафесарска-выкладчыцкага саставу, студэнтаў, рабочых і служачых універсітэта», «Палажэнне аб сацыялістычным спаборніцтве», «Сацыялістычныя абавязацельствы калектыву работнікаў Гомельскага дзяржаўнага універсітэта па ператварэнню ў жыццё рашэнняў XXIV з'езда КПСС і дастойнай сустрэчы 50-годдзя ўтварэння СССР» і «Меры заахвочвання пераможцаў спаборніцтва».

□ □

ПАРТЫЙНЫ СХОД

На біёлага-глебавым факультэце праведзен чарговы партыйны сход, на якім было абмеркавана наступнае пытанне: «Задачы камуністаў партыйнай арганізацыі факультэта ў святле рашэнняў XXIV з'езда КПСС». З дакладам выступіў член парткома універсітэта В. Серыкаў.

У спрэчках па дакладзе прынялі ўдзел загадчык кафедры батанікі прафесар А. Паламарчук, дацэнт кафедры заалогіі І. Фірсаў, дэкан біёлага-глебавага факультэта С. Алешка і асістэнт кафедры заалогіі А. Ціханскі.

Фотаздымкі для гэтага нумару газеты зрабіў А. Рудчанка.

Рэдактар М. ВОІНАЎ.

УВАГА!

МЯСЦКОМ і ПРАФКОМ АБ'ЯЎЛЯЮЦЬ КОНКУРС НА ЛЕПШЫ ЭСКІЗ ДОШКІ ГОНАРУ УНІВЕРСІТЭТА.

ТЭРМІН КОНКУРСУ 25 СНЕЖНЯ 1971 ГОДА.

ПЕРАМОЖЦА КОНКУРСУ БУДЗЕ ЎЗНАГАРОДЖАН КАШТОЎНЫМ ПАДАРУНКАМ.

МЯСЦКОМ, ПРАФКОМ.

Рэктарат, партыйны і прафсаюзны камітэты выказваюць глыбокае спачуванне выкладчыку кафедры рускай літаратуры ВАЛЯНЦІНЕ АФАНАСЬЕЎНЕ ЛАШКЕВІЧ з выпадку напаткаўшага яе гора — смерці МАЦІ.

АЗ 35433 Гомельский университет» — орган парткома, ректората, комитета ЛКСМБ, профкома и месткома Гомельского государственного университет» (на белорусском языке). Адрас рэдакцыі: Гомель, вул. Савецкая, 108, Гомельская фабрыка «Палесдрук» Дзяржаўнага Камітэта Савета Міністраў БССР па друку. Гомель, Савецкая, 1. Зак. 4031